

**Druk MR 13**  
*Komisja Rodzinnej Wspólnoty  
Opiek. Społecznej  
13.11.2020  
WY 400k*

URZĄD MIASTA BĘŁCHATOWA  
KANCELARIA PREZYDENTA  
91-000 Bełchatów, ul. Kościuszki 1

**Pan  
Piotr Wysocki  
Przewodniczący Rady Miejskiej  
w Bełchatowie**

KP.110.23.2020

Bełchatów, 2020-11-12

Stosownie do § 42 i 43 Statutu Miasta Bełchatowa, przekazuję projekt Uchwały Rady Miejskiej w Bełchatowie w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023.

Powyższy projekt, zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA  
*Czechowska*  
mgr Mariola Czechowska

URZĄD MIASTA BĘŁCHATOWA  
Wydział Organizacyjny  
Biuro Rady Miejskiej  
Data wpływu *13.11.2020*  
Znak sprawy *[signature]*  
/pódpis/

Projekt

**UCHWAŁA NR .....  
RADY MIEJSKIEJ W BĘŁCHATOWIE**

z dnia ..... 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy  
w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021 – 2023.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), Rada Miejska w Bełchatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021 – 2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bełchatowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej w Bełchatowie

**Piotr Wysocki**

Projekt uchwały nie podlega  
anonimizacji

DYREKTOR  
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Ewa Nowak

PROJEKT POD WZGLĘDEM  
formalno-prawnym  
nie budzi zastrzeżeń

Radca Prawny

KOORDYNATOR

Alina Cybuliska-Karbo

WICEPREZYDENT MIASTA

mgr Łukasz Politański

## Uzasadnienie

Art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. W myśl zapisów ww. ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a którego uchwalenie należy do kompetencji Rady Miejskiej w Bełchatowie. Opracowany Program stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do stworzenia systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Bełchatowa.

W dniu 19 października 2020 r. Prezydent Miasta Bełchatowa, Zarządzeniem Nr 231/2020, ogłosił konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta Bełchatowa dotyczące projektu przedmiotowego Programu. Celem konsultacji było włączenie mieszkańców w proces zarządzania Miastem, uzyskanie opinii mieszkańców o poddanej konsultacjom sprawie, pozyskanie społecznego zrozumienia i akceptacji dla proponowanych rozwiązań, jak również budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Przedmiotowe konsultacje miały charakter ogólnomiejski i odbyły się w terminie od 21 października 2020 r. do 4 listopada 2020 r. Konsultacjom nadano formę wyrażania opinii, uwag lub propozycji mieszkańców miasta dotyczących projektu Programu w formie pisemnej, w tym drogą elektroniczną. W efekcie tych konsultacji nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące propozycji zmian w przedmiotowym dokumencie.

Mając na względzie powyższe podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021 - 2023 uznaje się za zasadne.

DYREKTOR  
Wydziału Spraw Społecznych  
  
mgr Iwona Nowak

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr .....  
Rady Miejskiej w Bełchatowie  
z dnia.....2020 r.

***Program Przeciwdziałania Przemocy  
w Rodzinie  
oraz  
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie  
dla Miasta Bełchatowa  
na lata 2021-2023***

**Bełchatów, 2020 rok**



**Urząd Miasta Bełchatowa**

ul. Kościuszki 1    tel. +48 447 335 116  
97-400 Bełchatów    tel. +48 447 335 115  
um@belchatow.pl    www.belchatow.pl



Spis treści

WSTĘP .....	3
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
Podstawy prawne.....	5
Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi .....	5
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE BEŁCHATOWIE .....	6
Analiza danych .....	6
Zasoby instytucjonalne miasta .....	14
III. ANALIZA SWOT .....	15
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	17
V. ADRESACI PROGRAMU .....	18
VI. CELE PROGRAMU - SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU .....	18
VII. MONITORING I EWALUACJA .....	24
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA .....	24
IX. SPIS TABEL .....	25



## WSTĘP

Rodzina jest pierwszym, naturalnym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Jest ona tą wspólnotą, która kształtuje osobowość, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań oraz wartości. Ponosi także główną odpowiedzialność za zaspokojenie potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych. Rodzina kształtuje człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie. Prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich tworzy korzystne środowisko wychowawcze, opiekuńcze i socjalizacyjne.

Jednak coraz częściej rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań - zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości - ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania - ośmieszanie i upokarzanie. Rodzina, która powinna być oparciem dla człowieka staje się źródłem zła, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, spowodowanych przemocą. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niejednoznacznie definiowanym, pozostającym nierzadko w ukryciu, ze względu na traktowanie spraw rodziny jako problemów wyłącznie prywatnych i niepodlegających ingerencji zewnętrznej. Jest też kwestią wstydliwą i stygmatyzującą uwikłane w nią osoby, paradoksalnie zwłaszcza jej ofiary. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym, a nie jak dotychczas sądzono, tylko tzw. „margines społeczny”. Nie tylko osoby uzależnione są sprawcami przemocy, coraz częściej osoby dobrze wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienie swoim najbliższym.

Z uwagi na skalę występowania przemocy w rodzinie, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym jak również społecznym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która obok tego, że definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą, to również wyznacza gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.



Stosownie do jej zapisów - art. 6 ust. 2 pkt. 1 - obowiązkiem gminy jest opracowanie oraz realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto w swych zapisach ustawodawca kładzie nacisk na rozwój profilaktyki, zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

*Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023* stanowi realizację dyspozycji ustawowej. Zadaniem *Programu* jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności, dostępności i profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

*Program* powstał we współpracy z Wydziałem Spraw Urzędu Miasta Bełchatowa, Zespołem Interdyscyplinarnym, Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do opracowania przedmiotowego dokumentu była diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz potrzeb. Z analizy tej wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć.

Wyznaczono działania konieczne do podjęcia w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy osobom doznającym przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację. Wskazano również źródła finansowania działań wynikających z *Programu* oraz opisano przewidywane zasady sprawozdawczości ze zrealizowanych zadań.



## I. INFORMACJE OGÓLNE

### Podstawy prawne.

Program będzie realizowany w oparciu m.in. o takie akty prawne jak:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

### Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.

Program jest zgodny z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym oraz regionalnym, tj.:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Wojewódzką Strategią w Zakresie Polityki Społecznej 2007-2020,
- Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bełchatowskim na lata 2016-2020.

Jednocześnie przedmiotowy dokument jest komplementarny z następującymi lokalnymi programami uwzględniającymi działania dotyczące polityki społecznej wobec rodzin, realizowanymi przez Miasto Bełchatów, tj.:

- „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bełchatowa na lata 2014-2020”,
- „Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Bełchatowa”.
- „Programem Przeciwdziałania Narkomanii”.





## II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE BEŁCHATOWIE

### Analiza danych.

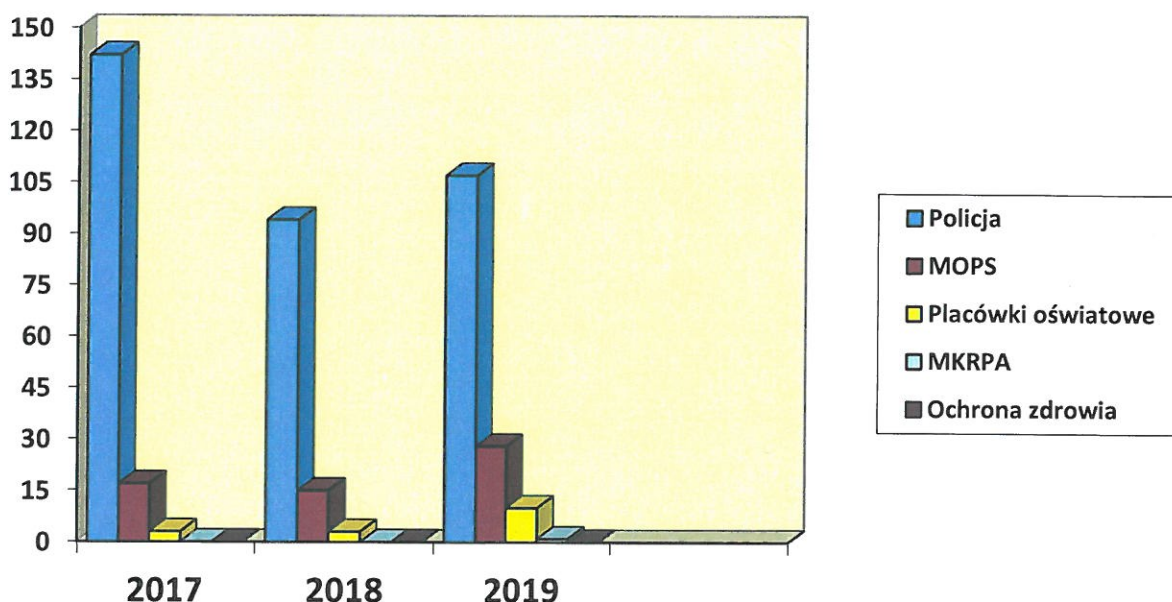
Pomimo, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to jej rozmiary szacuje się na podstawie źródeł tzw. rejestrowanych, czyli danych z poszczególnych służb i instytucji stykających się z problemem przemocy w rodzinie.

Złożoność i specyfika zjawiska przemocy domowej wymusza budowanie adekwatnego i kompleksowego, interdyscyplinarnego systemu pomocy rodzinie obejmującego oddziaływania o charakterze psychologicznym, socjalnym i prawnym zarówno w obszarze interwencji jak i pomocy długofalowej. Od 2012 roku w Bełchatowie działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2017-2019 odbyło się 12 spotkań Zespołu. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zarówno doznających jak i stosujących przemoc. Podstawę do uruchomienia i prowadzenia interwencji na rzecz ochrony osób doznających przemocy w rodzinie stanowi procedura „Niebieskie Karty”. Głównym jej celem jest zatrzymanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom krzywdzonym oraz trwałe wyeliminowanie przemocy z życia rodziny.

Dynamikę zjawiska przemocy obrazują dane dotyczące ilości formularzy „Niebieskich Kart”, które wpływają do Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie.

**Tabela 1. Liczba przyjętych formularzy „Niebieskich Kart - A” przez Zespół Interdyscyplinarny.**

Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” założonych przez:	2017	2018	2019	Ogółem	%
Policję	142	94	107	343	81,7
MOPS	17	15	28	60	14,3
Palcówki oświatowe	3	3	10	16	3,8
MKRPA	0	0	1	1	0,2
Ochronę zdrowia	0	0	0	0	0
Razem w latach	162	112	146	420	100



Powyższe dane wskazują, że w 2018 roku liczba formularzy znacząco zmalała w stosunku do 2017 roku o 31%, następnie zwiększyła się w 2019 roku o 30% w porównaniu do 2018 roku.

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny rozpoczął 3 kadencję pracy. W pierwszej kadencji (lata 2012 - 2015) do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie wpłynęło 369 „Niebieskich Kart-A”. W drugiej kadencji Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2016 - 2019 - 572 karty. Razem w latach 2012-2019 - wpłynęło 941 formularzy „Niebieska Karta-A”. Spośród 5 podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, w latach 2017 - 2019 dominują te wszczęte przez Policję (81,7%), wzrasta odsetek procedur wszczynanych przez pomoc społeczną (14,3%), i oświatę (3,8%). Jednostki ochrony zdrowia z Bełchatowa nie założyły żadnej „Niebieskiej Karty-A”, pomimo prawnego obowiązku.

Tabela 2. Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”.

2017	2018	2019
127	95	114

Nierzadko zdarzało się, że dla jednej rodziny w okresie realizacji procedury, wypełniano po raz kolejny formularz „Niebieska Karta-A” jako udokumentowanie ponownego użycia przemocy w rodzinie przez te same osoby stosujące przemoc i doświadczające przemocy: (dwukrotnie, trzykrotnie, w przypadku jednej rodziny formularz „Niebieska Karta-A” wypełniano dziewięciokrotnie). W powtórnej procedurze wskazywano inne osoby z rodziny jako doświadczające i stosujące przemoc oraz

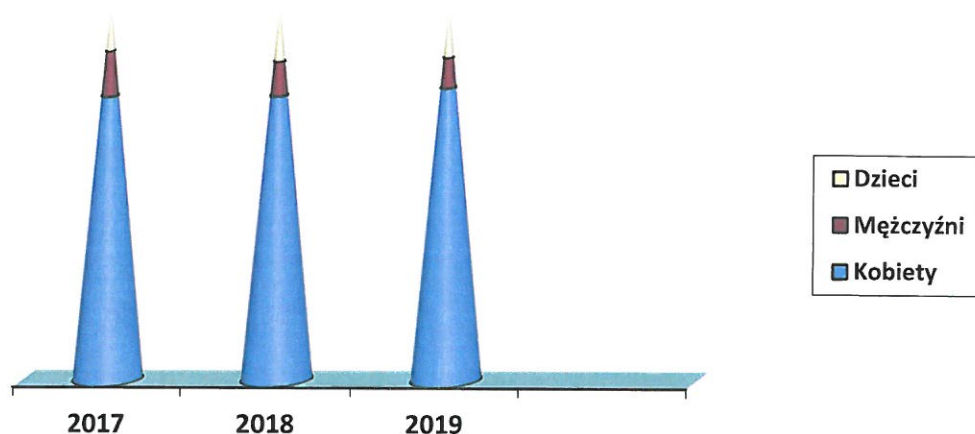


w niejednokrotnie - osoba wskazana w jednej procedurze jako stosująca przemoc, w kolejnej wskazana została jako doświadczająca przemocy. Stąd liczba rodzin jest mniejsza od liczby „Niebieskich Kart-A”. Pogłębiona analiza prowadzonych procedur potwierdza również, że zjawisko przemocy nie jest jednorazowym aktem, lecz procesem dynamicznym, powtarzającym się. W wielu przypadkach istnienie przemocy domowej nie było pierwszym udokumentowanym zdarzeniem w rodzinie w chwili wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, już wcześniej były prowadzone postępowania w sprawie znęcania się lub orzeczone wyroki karne w zawieszeniu.

Tabela 3. Charakterystyka osób podejrzanych o doznawanie i stosowanie przemocy ze względu na płeć, objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019.

Liczba osób podejrzanych o doznawanie przemocy									Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy					
2017			2018			2019			2017		2018		2019	
161			122			139			137		122		127	
K	M	D	K	M	D	K	M	D	K	M	K	M	K	M
121	19	21	92	11	19	108	11	20	13	124	18	104	13	114

K - kobieta, M - mężczyzna, D - dzieci



#### Liczba osób podejrzanych o doznawanie przemocy

W latach 2017-2019 wśród 422 osób, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy, kobiety stanowiły 76%, mężczyźni - 10%, dzieci - 14%. Wśród 386 osób podejrzanych o stosowanie przemocy, mężczyźni stanowili - 89%, kobiety stanowiły - 11%.

Najczęściej przemoc występowała w małżeństwach - 171 przypadków, co stanowiło 41% wszczętych procedur, 165 przypadków przemocy męża wobec żony, natomiast wobec męża ze strony żony - w 6



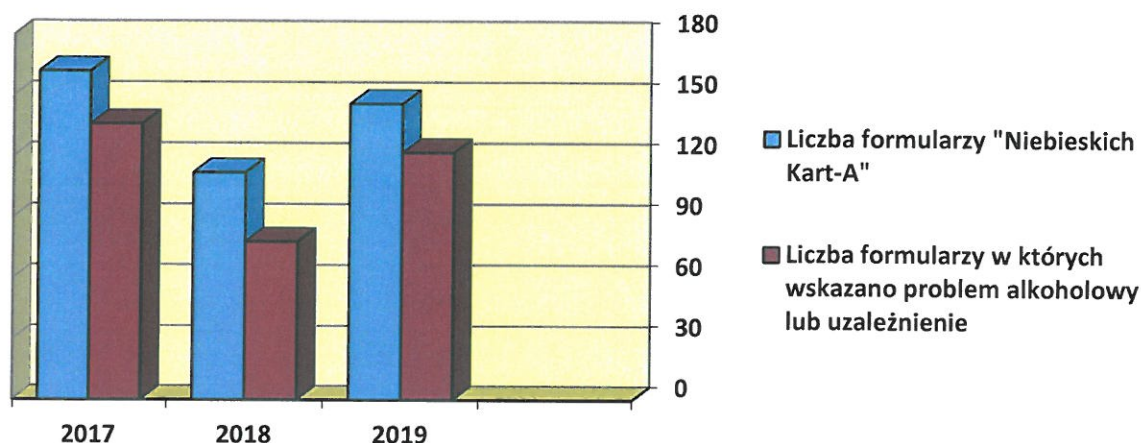
przypadkach. Przemoc dorosłych dzieci skierowana przeciwko rodzicom występowała w 92 przypadkach, co stanowiło 22% wszczętych procedur, rodziców wobec nieletnich dzieci w 68 przypadkach, tj. 16% wszczętych procedur. Z powyższych danych można wywnioskować, że przemoc domowa rzadko dotyczy tylko jednej osoby w rodzinie. Współdomownicy bywają nie tylko bezpośrednimi świadkami przemocy, ale często stają się osobami doznającymi przemocy, są nimi również małoletnie dzieci. Dane potwierdzają również potrzebę systemowej pomocy, która powinna koncentrować się wokół działań terapeutycznych prowadzonych nie tylko z osobą bezpośrednio uwikłaną w przemoc, ale całym jej najbliższym otoczeniem.

Przemoc jest zjawiskiem występującym w rodzinach o różnym statusie materialnym i społecznym. W 2019 roku w 83 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w rodzinach, które nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej - tj. 73%, w 2018 r. - 61 przypadków tj. 64%, w 2017 roku w 86 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w rodzinach, które nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej - tj. 68%. Wzrasta liczba rodzin, w których była prowadzona procedura w rodzinach nie objętych wcześniej pomocą społeczną. Zauważalny jest wzrost rodzin o wysokim statusie materialnym i społecznym.

Dominującym problemem społecznym w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019, który współwystępował ze zjawiskiem przemocy w rodzinie jest nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze) - 336 wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, co stanowi 80% z 420 wszczętych procedur. Problem uzależnienia dotyczy nie tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale czasami także osób doznających przemocy lub obie strony jednocześnie.

Tabela 4. Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których osoby biorące udział w procedurze znajdowały się pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.

	2017	2018	2019	Ogółem
Liczba formularzy „Niebieskich Kart-A”.	162	112	146	420
Liczba formularzy w których wskazano problem alkoholowy lub uzależnienie.	136	78	122	336
% ogółu „Niebieskich Kart-A”	84%	69,6%	83,6%	80%



Nowelizacja ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która nastąpiła w 2010 r. umożliwiła zintensyfikowanie działań interwencyjnych wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie poprzez stworzenie możliwości zastosowania środków zapobiegawczych w postaci: nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania i kontaktowania. Gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny dane wskazują, że rozwiązania takie wdrażane są w Bełchatowie.

Tabela 5. Działania prawne związane z przestępstwami przeciwko rodzinie oraz ich skuteczność na poziomie organów ścigania (dane z Prokuratury Rejonowej w Bełchatowie).

Kategoria spraw	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba postępowań w związku z przemocą w rodzinie	101	76	70
Liczba odmów wszczęcia postępowania	23	25	17
Liczba umorzonych postępowań	22	19	17
Liczba dozorów Policji z nakazem opuszczenia lokalu i zakazem zbliżania	26	37	15
Liczba skierowanych do sądu aktów oskarżenia	61	42	31
Liczba tymczasowo aresztowanych	3	8	1

Analiza dynamiki zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni 3 lat, wskazuje na spadek liczby postępowań od 2018 roku w stosunku do 2017 roku. Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wzrosła w 2018 roku z 26% w 2017 roku do 49% ogółu prowadzonych postępowań w danym roku, a w 2019 roku zmalała do 21%. Natomiast liczba skierowanych do sądu aktów oskarżenia zmniejsza się od 2017 roku i wynosi: 60% w 2017 roku, 55% w 2018 roku i 44% w 2019 roku, w stosunku do liczby prowadzonych postępowań.



Tabela 6. Działania prawne w zakresie przestępstw z użyciem przemocy na podstawie statystyk sądowych.

Kategorie spraw.	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba osób osądzonych za przestępstwo z użyciem przemocy	42	36	37
<b>Rodzaje kar:</b>			
- pozbawienie wolności	2	6	3
- pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem	3	6	5
- ograniczenie wolności	11	14	16
- grzywna	14	8	6
- warunkowo umorzone postępowanie karne	10	1	7
- umorzone postępowanie karne	2	1	-
<b>Środki karne i probacyjne:</b>			
- dozór kuratora	9	6	7
- zobowiązanie do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających	16	14	19
- zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu	3	2	3
- zobowiązanie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych	3	7	11
- zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego	5	2	2
<b>Nakaz opuszczenia mieszkania na podstawie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</b>	5	3	1

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał w latach 2017-2019 - 324 grupy robocze, odbyło się 1070 spotkań grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych brało udział łącznie 85 osób różnych specjalizacji, w tym: 25 pracowników socjalnych, koordynator, pedagog i psycholog Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy MOPS, 14 dzielnicowych, kierownik rewiru dzielnicowych, specjalista terapii uzależnień, 7 kuratorów z Wydziału Karnego, 8 kuratorów z Wydziału Rodzinnego, 15 pedagogów szkolnych, psycholog szkolny, przedstawiciel PCPR - specjalista do spraw przeciwdziałania przemocy, prokurator, 3 dyrektorów szkół, 2 dyrektorów przedszkola, 1 wychowawca przedszkola, 2 członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie grup roboczych przeprowadzali analizę sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej, ekonomicznej i mieszkaniowej w oparciu o formularze kart A, C i D, opracowywali indywidualne plany pomocy. Zajmowali się problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji. Współpraca interdyscyplinarna to szybszy i lepszy przepływ informacji, szybsze postawienie diagnozy, prowadzenie równoległe różnych działań, zatrzymanie przemocy i lepsze funkcjonowanie



rodzin. Osoby doświadczające przemocy mają zapewnioną pomoc w formie poradnictwa, konsultacji, terapii oraz grupy wsparcia, a osoby stosujące przemoc mogą korzystać z programów korekcyjno-edukacyjnych i poradnictwa specjalistycznego.

Tabela 7. Liczba powołanych grup roboczych i liczba spotkań tych grup.

	2017	2018	2019	Ogółem
Liczba grup roboczych	127	90	107	324
Liczba spotkań grup roboczych	416	307	347	1070

Członkowie grup roboczych:

- opracowywali indywidualny plan pomocy dla rodziny,
- udzielali kompleksowych informacji o możliwych systemach wsparcia instytucji i organizacji środowiska lokalnego udzielających pomocy w przedmiotowej sprawie (psychologicznej, prawnej, socjalnej),
- przeprowadzali rozmowy edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- kierowali do Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego MOPS, psychologów w Zespole Przeciwdziałania Przemocy MOPS, Poradni Życia Rodzinnego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Punktu Konsultacyjnego działającego przy Parafii Narodzenia NMP, Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem i Świadkom Przesłaniem z siedzibą w Domu Parafialnym Parafii NMP Matki Kościoła i Św. Barbary, Specjalistycznego Poradnictwa PCPR,
- przekazywali materiały informacyjno - edukacyjne,
- motywowali do udziału w spotkaniach grupy wsparcia dla osób doznających przemocy; w spotkaniach grupy wsparcia „Azymut” uczestniczyły kobiety: w 2017r.- 23, w 2018r. - 21 w 2019r. - 20.
- monitorowali sytuację poprzez wizyty pracownika socjalnego, koordynatora grupy roboczej i dzielnicowego w środowisku rodziny, sprawdzając stan bezpieczeństwa,
- informowali o możliwościach i instytucjach oferujących pomoc dzieciom.

Dzieci z rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy i prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, były objęte pomocą pedagogów i psychologów szkolnych, Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, psychologów w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego, psychologów w Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy MOPS, Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, Kliniki Psychiatrii Młodzieżowej w Łodzi. Dzieciom pochodzącym z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności z rodzin niepełnych i wielodzietnych, z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych



i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz ze względu na alkoholizm, narkomanię i przemoc w rodzinie, udzielana była pomoc w dwóch świetlicach prowadzonych przez MOPS - socjoterapeutycznej „Ster” i środowiskowej „Promyk”. Rodziny były objęte pomocą asystenta rodziny - (w 2017 r. - 9, w 2018 r. - 6, w 2019 r. - w 8). W 2017 r. wobec 10 dzieci został złożony wniosek w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego, o wgląd w sytuację dziecka, w 2018r. wobec 6 dzieci, w 2019 r. wobec 28 rodzin, w których wychowuje się 50 dzieci. Zwiększyła się znacznie liczba wniosków o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie z powodu wielokrotnego występowania przemocy udokumentowanej ponownym wypełnianiem formularza „Niebieska Karta - A” w poszczególnych rodzinach oraz liczba „Niebieskich Kart - A”, gdzie przemoc zgłaszały pedagogom szkolnym same dzieci.

Osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, były:

- edukowane na temat przemocy, psychologicznych i prawnych konsekwencji krzywdzenia swoich bliskich, wskazywano im różne możliwości pomocy,
- motywowane do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych.  
W spotkaniach indywidualnych i grupowych w 2017 r. wzięto udział 27 osób, w 2018 r. - 13 osób, w 2019 r. - 18 osób,
- motywowane do poddania się leczeniu odwykowemu, kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 2017 r. w 10 przypadkach w czasie trwania procedury, zgłosiła rodzina osoby stosującej przemoc, w 8 przypadkach grupa robocza, 9 osób ukończyło leczenie odwykowe. W 2018 r.- 8 wniosków złożyła rodzina, 6 osób zgłosiła grupa robocza, 7 osób ukończyło leczenie odwykowe. W 2019 r. - w 13 przypadkach rodzina osoby stosującej przemoc, w 21 przypadkach zgłosiła grupa robocza, 5 osób ukończyło leczenie odwykowe,
- kierowane do specjalistów w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w MOPS: prawnika, psychologa, specjalisty terapii uzależnień oraz terapeuty rodzinnego, mediatora,
- zgłaszane do organów ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - 2017 r. - 2 przypadki, w 2018 r. - 5 , w 2019 r. - 8 przypadków.

Pomimo, że oferta wsparcia instytucjonalnego jest szeroka, to zdarza się, że rodzina objęta procedurą nie korzysta z niej w pełni. Odmowa współpracy z grupą roboczą, niestawianie się na spotkania grup roboczych, nierealizowanie podjętych zobowiązań dotyczy przede wszystkim osób stosujących przemoc.

Problemem, który podobnie jak w latach ubiegłych występował również w latach 2017 - 2019 było „wykorzystywanie” procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rozwodowych, a także dotyczących: podziału majątku, uzyskania alimentów, ustalenia opieki nad dziećmi. Członkowie grup roboczych, w takich przypadkach mają trudności w rozeznaniu faktycznej sytuacji rodziny oraz ustaleniu planu pomocy. Małżonkowie nie byli zainteresowani poprawą funkcjonowania rodziny i rozwiązania ich problemów, ale często kierowani przez adwokatów, zdobywaniem dowodów do spraw sądowych.

W 2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został powołany Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, liczący obecnie 4 osoby: koordynator zespołu, dwóch pracowników





socjalnych i pedagog, którzy zajmują się administracyjną stroną procedury „Niebieskie Karty” oraz pracują z rodzinami dotkniętymi przemocą. Pracownicy zespołu specjalizują się w pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy i pomocy osobom dotkniętym tym problemem, regularnie podwyższają swoje kompetencje w tym zakresie. Koordynują realizację procedury „Niebieskie Karty”, dzięki czemu mają pełną wiedzę na temat aktualnie podejmowanych działań i ich postępów w rodzinach. Przejęcie przez zespół wszystkich zadań administracyjnych i merytorycznych dot. procedury odciąża terenowych pracowników socjalnych, którzy są powoływani do grup roboczych tylko w przypadku korzystania osób uwikłanych w przemoc ze świadczeń pomocy społecznej. Rozwiązanie to, przy tak dużej liczbie wpływających „Niebieskich Kart”, usprawnia realizację procedury i sprawozdawczość.

Przedstawiciele instytucji i organizacji pracujących w obszarze przemocy uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i superwizji finansowanych ze środków: rządowych i samorządowych. Szkolenia przyczyniły się do podniesienia kompetencji zawodowych, wiedzy i umiejętności uczestników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Nie ma jednego rozwiązania problemu przemocy, ponieważ każda rodzina jest inna, różni są jej członkowie, mają inne potrzeby. Rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie jest skuteczne jedynie dzięki efektywnej współpracy różnych służb i instytucji działających w tym obszarze. Żadna z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie jest w stanie powstrzymać i rozwiązać problemu przemocy w rodzinie, ograniczając się tylko do własnych kompetencji, uprawnień i narzędzi. Skuteczne rozwiązywanie problemu wymaga korzystania z różnych obszarów wiedzy i umiejętności. Podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania nakierowane były na doskonalenie strategii i modelu współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie. Istotnym zadaniem było koordynowanie prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” i pracy grup roboczych na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, wykorzystując środki w jakie wyposaża prawo. Podstawowym i nadrzędnym celem działania procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy, realizowane przez poprawę funkcjonowania rodziny, poprzez oddziaływanie na jej poszczególnych członków. Dzięki możliwości współpracy interdyscyplinarnej, możliwe jest lepsze rozpoznanie sytuacji i kompleksowe działania pomocowe.

Kontynuacja wypracowanych zasad współpracy, stworzony gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi podstawę do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2021-2023.

### **Zasoby instytucjonalne miasta.**

Na terenie Miasta Bełchatowa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje szereg podmiotów. W skład systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wchodzi podmioty wskazane poniżej:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przeciwdziałania przemocy, grupa wsparcia - grupa radzenia sobie z przemocą „Azymut”, Zespół Poradnictwa Specjalistycznego),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,



- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuratura Rejonowa,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”,
- Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Życia Rodzinnego,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii,
- placówki wsparcia dziennego Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster”, świetlice środowiskowe - „Promyk” i „Arka”),
- placówki oświatowe.

W ramach oferty wsparcia instytucjonalnego osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, mają zapewnioną pomoc w formie poradnictwa, konsultacji, terapii oraz grupy wsparcia, a osoby stosujące przemoc mogą korzystać z programów korekcyjno - edukacyjnych oraz terapii.

Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, a także ich rodziny (osoby współuzależnione) mogą natomiast uzyskać pomoc Stowarzyszenia Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan” oraz Abstynenckiego Klubu Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel” prowadzonego w Bełchatowie przez Stowarzyszenie Abstynenckie. Misją Klubu jest pomoc ludziom uzależnionym od alkoholu i narkotyków w procesie wychodzenia z nałogu. W Klubie pomoc znajdują również rodziny osób obciążonych nałogami. Ponadto mają tam miejsce spotkania grup AA, jak również działa grupa profilaktyczno-rozwojowa dla dzieci.

Innym miejscem, gdzie osoby uzależnione bądź członkowie ich rodzin mogą się zgłosić po pomoc jest Poradnia Życia Rodzinnego i Katolicki Telefon Zaufania prowadzone przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, oferujące specjalistyczną pomoc skierowaną przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, doświadczających przemocy.

### III. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths - mocne strony, Weaknesses - słabe strony, Opportunities - szanse, Threats - zagrożenia), dokonując w ten sposób wszechstronnej oceny czynników określających kondycję bieżącą (atuty i słabości) istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Bełchatowa w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń dla rozwoju systemu.



MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"><li>• wielokierunkowa i wielopodmiotowa współpraca podmiotów realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li><li>• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy,</li><li>• istniejąca oferta pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie w formie: poradnictwa (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego), terapii oraz grup wsparcia,</li><li>• realizacja działań profilaktycznych o charakterze rozwojowym dla osób doznających przemocy,</li><li>• rozwinięta sieć służb i podmiotów zapewniających terapię i wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym,</li><li>• intensywne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li><li>• funkcjonowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,</li><li>• systematycznie uaktualniane materiały o podmiotach, które udzielają pomocy/wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,</li><li>• wykwalifikowana kadra realizująca zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutków.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• niezadawalający wskaźnik skuteczności działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,</li><li>• brak na terenie miasta Bełchatowa miejsca schronienia dla osoby doznającej przemocy w rodzinie,</li><li>• brak zaangażowania instytucji ochrony zdrowia w realizację procedury „Niebieskie Karty”.</li></ul>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"><li>• pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li><li>• wzrost liczby profesjonalistów zajmujących się pomocą osobom i rodzinom z problemem przemocy,</li><li>• rozwój specjalistycznej oferty pomocowej dla osób doznających przemocy,</li><li>• prowadzenie regularnych szkoleń oraz superwizji dla specjalistów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li><li>• utrzymywanie wysokiego poziomu zaangażowania realizatorów zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li><li>• pozyskiwanie nieobecnych lub mało zaangażowanych podmiotów w działania antyprzemocowe,</li><li>• aktywny udział w kampaniach społecznych i informacyjnych przeciwko przemocy w rodzinie.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• niski poziom współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia problemów w rodzinie,</li><li>• niska motywacja do uczestnictwa w programie oddziaływań edukacyjno - korekcyjnych przez osoby stosujące przemoc,</li><li>• wzrost liczby uzależnień i innych patologii w rodzinach skutkujące marginalizacją pewnych grup społecznych,</li><li>• wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rodzinnych, w tym rozwodowych,</li><li>• brak przepisów prawa i narzędzi wpływu pozwalających wyciągnąć konsekwencje za nieobecność sprawcy na spotkaniach grup roboczych oraz niepodejmowania zadeklarowanych działań,</li><li>• brak systemu przekazywania informacji statystycznych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z wykorzystaniem systemu informatycznego,</li><li>• niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li></ul>



### IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Konsekwencją opracowanej, na potrzeby niniejszego *Programu*, diagnozy i sporządzonej analizy SWOT są wnioski wskazane poniżej.

1. Liczba rodzin, w których jest prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, w ciągu ostatnich trzech lat, pozostaje na podobnym poziomie.
2. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni, a ofiarami - kobiety. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej osoby najbliższe - w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci - rodzice. Ofiarami przemocy stają się również osoby starsze.
3. Przemoc ma miejsce w rodzinach o różnym statusie materialnym, społecznym czy zawodowym.
4. U źródeł przemocy w rodzinie najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie.
5. Miasto Bełchatów posiada zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednak z uwagi na trudną do oszacowania skalę zjawiska występowania przemocy w rodzinie oraz złożoność problemu, wymaga on systematycznego doskonalenia.
6. Mimo, że zadania w obszarze przemocy w rodzinie realizuje wykwalifikowana kadra, to istnieje konieczność ustawicznego i systematycznego doszkalania, szkolenia oraz superwizji - zarówno członków zespołu, członków grup roboczych odpowiedzialnych za koordynowanie procedury „Niebieskie Karty”, a także specjalistów zajmujących się zawodowo rozpoznawaniem i rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie. Wpływa to bowiem na podnoszenie umiejętności pracy z rodziną uwikłaną w przemoc oraz zapobiega wypaleniu zawodowemu specjalistów zajmujących się opisanym problemem.
7. Liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” niekoniecznie świadczy o tym, że przemoc występuje częściej, a raczej o tym, że działania Policji i służb społecznych są bardziej intensywne w zakresie interwencji w takich sprawach.
8. Prowadzone dotychczas działania informacyjno-edukacyjne przynoszą oczekiwane efekty, gdyż przyczyniają się do wzrostu świadomości społecznej, co przekłada się na zgłaszanie tego zjawiska i szukanie pomocy przez osoby doświadczające przemocy, jak również ich otoczenie.
9. Pomimo podejmowanych przez specjalistów działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach edukacyjno-korekcyjnych, wskaźnik skuteczności jest niezadawalający.
10. Istnieje potrzeba systemowej pomocy, która powinna koncentrować się wokół działań terapeutycznych prowadzonych nie tylko z osobą bezpośrednio uwikłaną w przemoc, ale całym jej najbliższym otoczeniem.

Przedstawione poniżej rekomendacje wskazują przede wszystkim na konieczność wyznaczenia konkretnych kierunków działań w ramach niniejszego *Programu*.

1. Prowadzenie długofalowych i różnorodnych działań profilaktycznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w jak najszerszym środowisku lokalnym poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do najmłodszych w celu kształtowania prawidłowych postaw i świadomości względem problemu przemocy w rodzinie.



2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy prawnej, działań wspierających i terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.
3. Rozwój działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc - skuteczne motywowanie do podjęcia działań na rzecz zaprzestania działań przemocowych.
4. Systematyczne wspieranie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w obszarze superwizji oraz rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy.
5. Wzmacnianie i poszerzanie współpracy podmiotów zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków.

#### V. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy *Program* adresowany jest do społeczności lokalnej, w tym w szczególności:

- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.

#### VI. CELE PROGRAMU - SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa pozwoliła określić cel główny *Programu*:

**Tworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Dla osiągnięcia celu głównego, za pomocą szeregu działań przedstawionych poniżej w formie tabelarycznej, realizowane będą następujące cele szczegółowe:

1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych społeczności lokalnej.
2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.



SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych spoteczności lokalnej.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
1.1. Udział w kampaniach spotecznych/konferencjach o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba kampanii spotecznych/konferencji.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Wydział Spraw Spotecznych UMB,</li><li>Zespół Interdyscyplinarny, MOPS,</li><li>Komenda Powiatowa Policji,</li><li>Sąd Rejonowy w Bełchatowie,</li><li>Prokuratura Rejonowa, Straż Miejska,</li><li>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA),</li><li>placówki oświatowe,</li><li>organizacje pozarządowe.</li></ul>	2021-2023	Wzrost poziomu wiedzy oraz świadomości spoteczności lokalnej wobec roli i wartości rodziny, zjawiska przemocy oraz skutków stosowania przemocy w rodzinie.
1.2. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów, informatorów, artykułów prasowych.</li></ul>		2021-2023	
1.3. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba działań profilaktycznych,</li><li>liczba osób biorących udział w tych działaniach.</li></ul>		2021-2023	



CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
2.1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, dotyczącego uzależnień i przemocy w rodzinie) działań wspierających oraz terapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba podmiotów udzielających pomocy w formie poradnictwa,</li><li>liczba podmiotów udzielających pomocy w formie działań wspierających lub terapeutycznych,</li><li>liczba godzin pracy specjalistów,</li><li>liczba udzielonych porad, działań wspierających lub terapeutycznych.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>MOPS,</li><li>organizacje pozarządowe,</li><li>placówki oświatowe.</li></ul>	2021-2023	Wzrost kompetencji osób dotkniętych przemocą w zakresie poszukiwania pomocy instytucjonalnej w sytuacji zaistnienia przemocy i rozwiązywania problemów rodziny.
2.2. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba rodzin objętych działaniami pracy socjalnej ze względu na przemoc,</li><li>liczba dzieci w tych rodzinach.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>MOPS</li></ul>	2021-2023	Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych przemocą.
2.3. Prowadzenie aktywnej, interdyscyplinarnej współpracy służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,</li><li>liczba rodzin, osób i dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”,</li><li>liczba instytucji i specjalistów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Zespół Interdyscyplinarny,</li><li>Komenda Powiatowa Policji,</li><li>MOPS,</li><li>placówki ochrony zdrowia,</li><li>placówki oświatowe,</li><li>MKRPA,</li><li>Sąd Rejonowy,</li><li>Prokuratura Rejonowa.</li></ul>	2021-2023	Poprawa współpracy i zaangażowania instytucji oraz służb zobowiązanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY
3.1. Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowanych do osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none"><li>liczba spotkań grup roboczych z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie,</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Zespół Interdyscyplinarny,</li><li>grupy robocze.</li></ul>	2021-2023	<ul style="list-style-type: none"><li>Zatrzymanie przemocy.</li><li>Zmiana zachowania i prezentowanych postaw</li></ul>



	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart-D”,</li><li>• liczba procedur „Niebieskie Karty” zakończonych z powodu ustania przemocy.</li></ul>			przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez przemocy.
3.2. Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych, w tym motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie do MKRPA.	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w których osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych,</li><li>• liczba rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych,</li><li>• liczba osób skierowanych do MKRPA,</li><li>• liczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zespół Interdyscyplinarny,</li><li>• grupy robocze,</li><li>• MKRPA.</li></ul>	2021-2023	Utrzymywanie abstynencji i prawidłowe wypełnianie ról społecznych przez osoby uzależnione.
3.3. Prowadzenie działań motywujących do uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-educacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba osób skierowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-educacyjnych,</li><li>• liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-educacyjnych.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zespół Interdyscyplinarny,</li><li>• grupy robocze,</li><li>• Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie.</li></ul>	2021-2023	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zatrzymanie przemocy.</li><li>• Zmiana zachowania i prezentowanych postaw przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez przemocy.</li></ul>





<p>3.4. Podejmowanie działań interwencyjnych i prawnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba interwencji domowych, osób zatrzymanych podczas interwencji,</li><li>• liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodziną z uwzględnieniem spraw zakończonych aktem oskarżenia, liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, zakazów zbliżania,</li><li>• liczba osób skazanych za znęcanie się nad rodziną,</li><li>• liczba osób skierowanych przez sąd do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Komenda Powiatowa Policji,</li><li>• Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy,</li><li>• Zespół Interdyscyplinarny.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zmniejszenie poczucia bezkarności osób stosujących przemoc w rodzinie.</li><li>• Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.</li></ul>
<b>CEL SZCZEGÓŁOWY 4. 4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.</b>			
<b>DZIAŁANIA</b>	<b>WSKAŹNIK REALIZACJI</b>	<b>REALIZATORZY I PARTNERZY</b>	<b>TERMIN REALIZACJI</b>
4.1. Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba szkoleń,</li><li>• liczba osób uczestniczących w szkoleniach.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Wydział Spraw Społecznych UMB,</li><li>• MOPS,</li><li>• Zespół Interdyscyplinarny.</li></ul>	2021-2023
<b>OCZEKIWANE EFEKTY</b>		Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	



<p>4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc poprzez zapewnienie wsparcia psychologicznego i superwizji.</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego i superwizji,</li><li>• liczba godzin superwizji.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Wydział Spraw Społecznych UMB,</li><li>• Zespół Interdyscyplinarny,</li><li>• MOPS.</li></ul>	<p>2021-2023</p>	<p>Zwiększenie kompetencji i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu specjalistów pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.</p>
---	---	---	------------------	---



## VII. MONITORING I EWALUACJA

W celu sprawdzenia, na ile *Program* został zrealizowany i jaki jest wynik podjętych przedsięwzięć niezbędne jest prowadzenie monitoringu i dokonywanie ewaluacji.

Monitoring *Programu* jest procesem zbierania informacji na temat czy jego realizacja przebiega zgodnie z planem oraz systematyczną obserwacją założonych efektów. Prowadzenie monitoringu pozwala ocenić postępy prowadzonych działań w ramach *Programu*, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza jego realizacja. Umożliwi także bieżącą modyfikację działań czy też harmonogramu tak, aby dostosować *Program* do zmieniających się warunków, bądź aktualnej sytuacji i potrzeb. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań oraz ich analizę.

Ewaluacja natomiast umożliwi ocenę jakości osiągniętych rezultatów oraz odpowiedzieć na pytanie czy i jak udało się osiągnąć zamierzone cele. Ponadto pozwoli na zebranie informacji czy *Program* był odpowiedzią na faktyczne potrzeby beneficjentów, do których był skierowany i czy został zrealizowany poprawnie. Umożliwi również podnieść jakość przyszłych inicjatyw.

Realizację zaplanowanych działań będzie monitorować Zespół ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia UM Bełchatowa przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Wskaźniki będą systematycznie mierzone i prezentowane w corocznym sprawozdaniu, każdego roku za rok poprzedni.

## VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań wynikających z *Programu* będą środki finansowe z budżetu miasta, środki pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

DYREKTOR  
Wydziału Spraw Społecznych  
mgr Iwona Nowicka

WICEPREZYDENT MIASTA

mgr Łukasz Politański



IX. SPIS TABEL

- TABELA NR 1. LICZBA PRZYJĘTYCH FORMULARZY „NIEBIESKICH KART - A” PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.
- TABELA NR 2. LICZBA RODZIN, W KTÓRYCH BYŁA PROWADZONA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”.
- TABELA NR 3. CHARAKTERYSTYKA OSÓB PODEJRZANYCH O DOŚWIADCZANIE I STOSOWANIE PRZEMOCY ZE WZGLĘDU NA PLEĆ OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIE KARTY” W LATACH 2017 - 2019.
- TABELA NR 4. LICZBA FORMULARZY „NIEBIESKIE KARTY-A”, W KTÓRYCH OSOBY BIORĄCE UDZIAŁ W PROCEDURZE ZNAJDOWAŁY SIĘ POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.
- TABELA NR 5. DZIAŁANIA PRAWNE ZWIĄZANE Z PRZESTĘPSTWAMI PRZECIWKO RODZINIE ORAZ ICH SKUTECZNOŚĆ NA POZIOMIE ORGANÓW ŚCIGANIA (DANE Z PROKURATURY REJONOWEJ W BEŁCHATOWIE).
- TABELA NR 6. DZIAŁANIA PRAWNE W ZAKRESIE PRZESTĘPSTW Z UŻYCIEM PRZEMOCY NA PODSTAWIE STATYSTYK SĄDOWYCH.
- TABELA NR 7. LICZBA POWOŁANYCH GRUP ROBOCZYCH I LICZBA SPOTKAŃ TYCH GRUP.



**Bełchatów**  
*Tylko dobre re:akcje*